

مطبوعات کرمان در دوره پهلوی دوم

(۱۳۲۱-۱۳۲۰ ش)

زهر اکستانی حکمتی، آنا کریم زاده

- سرشناسه
شناسه افزوده
عنوان و نام پدیدآور
مشخصات نشر
مشخصات طاهری
شابک
وضعیت فهرست نویسی
یادداشت
موضوع
موضوع
موضوع
موضوع
رده بندی کنگره
رده بندی دیویی
شماره کتابشناسی ملی
- گلستانی، زهرا، ۱۳۶۰-
کریم زاده، آنا، ۱۳۶۸
مطبوعات کرمان در دوره پهلوی دوم (۱۳۲۰-۱۳۳۲ ش) زهرا
گلستانی، آنا، کریم زاده
تهران: انتشارات آموزش برتر، ۱۳۹۶.
۱۶۷ص.
۹۷۸-۶۰۰-۸۶۵۶-۲۱-۰۰
فیبا
کتابنامه: ص. ۱۰۰-۱۰۳، همچنین به صورت زیر نویس
نشریات ادواری فارسی - ایران - کرمان
Persian pridicals - iran -- kerman
کرمان - تاریخ - قرن ۱۴
Kerman(iran) - history - 20 th century
pn5449/گ۸مر۶۱۳۳۶
۰۷۹/۵۵۷۱
۰۷۲۱۱۳

مطبوعات کرمان در دوره پهلوی دوم (۱۳۲۰ - ۱۳۳۲ ش)

مولفان: زهرا گلستانی حکنی، آنا کریم زاده

ویراستار: زهرا گلستانی حکنی

ناشر: انتشارات آموزش برتر

قطع: وزیری

تیرا: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۶

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۶۵۶-۲۱-۰۰

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

آدرس: تهران، میدان انقلاب، ضلع غربی، خیابان کارگر جنوبی، پلاک ۹۱۶، طبقه دوم

تلفن: ۰۹۱۹۲۵۷۵۰۴۴-۶۶۱۲۹۸۶۲

فهرست

۷.....	مقدمه
۹.....	تقدیمات و منابع
۱۱.....	فصل اول: گذری بر مطبوعات ایران از ابتدا تا دهه ۲۰
۱۲.....	مقدمه
۱۳.....	آغاز پیدایش روزنامه در ایران
۱۳.....	روزنامه‌نگاری دوره ناصرالدین شاه
۱۴.....	روزنامه‌نگاری دوره مظفرالدین شاه و محمد علی شاه
۱۴.....	آغاز جنگ قلمی مطبوعات در ایران
۱۵.....	سانسور مطبوعات
۱۶.....	وضعیت جراید دوره رضا شاه
۱۶.....	روزنامه‌نگاری در ایران
۱۷.....	آزادی مطبوعات
۱۸.....	قانون مطبوعات
۱۸.....	تقاضای ملاقات مدیران جراید با دکتر مصدق برای مذاکره درباره قانون مطبوعات
۱۸.....	سابقه روزنامه‌نگاری در کرمان
۱۹.....	اولین روزنامه کرمان
۲۱.....	فصل دوم: توصیف روزنامه‌های کرمان از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲
۲۲.....	مقدمه
۲۳.....	روزنامه‌های مستقل
۲۴.....	صدای کرمان
۲۶.....	نغمه
۲۸.....	نشریه فرهنگ
۲۹.....	جوکار
۳۰.....	پیام حق
۳۲.....	اندیشه
۳۳.....	بی پروا
۳۵.....	نوا ی جنوب
۳۷.....	خورشید جنوب
۳۸.....	بمپور
۳۹.....	آذر ماهان
۴۰.....	اصناف مجاهد
۴۱.....	اندیشه‌های نوین

۴۲	روزنامه‌های وابسته به احزاب
۴۲	سروش امید
۴۲	گواشیر
۴۵	روح القدس
۴۸	سوفار
۴۹	فاتح
۵۰	تندباد
۵۱	یداره
۵۳	روزنامه‌های دینی مذهبی
۵۳	هدایت افکار
۵۴	سورءان
۵۶	فصل سوم: تعامل سیاسی از روزنامه‌های منتشر شده در کرمان
۵۷	مقدمه
۵۷	مسائل سیاسی
۵۷	استقلال و آزادی
۵۹	پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)
۶۰	تلگراف علی منصور به آیت الله کاشانی
۶۲	حزب توده
۶۴	دکتر مصدق و خواسته‌های ملت
۶۵	موافقان و مخالفان با دکتر مصدق
۶۸	مسائل اجتماعی و اقتصادی
۶۸	اوضاع کرمان
۷۱	برنامه هفت ساله استان هشتم
۷۴	تقسیم املاک شام
۷۵	مطبوعات در جراید کرمان
۷۷	ملی شدن صنعت نفت
۷۹	هواداران صلح پاریس و ایران
۸۱	مسائل فرهنگی و مذهبی
۸۱	مذهب شیخیه در کرمان
۸۳	علم و دین
۸۶	نتیجه‌گیری
۸۷	منابع و مآخذ

مقدمه

هرگز در مورد آزادیخواهی، درستی و راستی پیشگامان
روزنامه‌نگاری کرمان نمی‌توانم شک کنم.

(مرحوم استاد باستانی پاریزی)

بررسی مطبوعات هر دوره بهترین وسیله و روش شناخت مسائل جاری و اوضاع
سیاسی و اجتماعی آن دوره است. با توجه به این که مطبوعات در روشن ساختن افکار
عمومی و آبرور غیر رسمی جامعه متمدن بشری نقش عمده‌ای را بازی می‌کنند، لذا از یک
سو طرز فکر یا جامعه را نشان داده و از سوی دیگر راهنمای همان افکار است.
نوشته‌های جراید که بر روی آنها را سرسری نگاه می‌کنند، آنقدر پر قدرت و بانفوذ است
که می‌توانست سیاست‌ها را تغییر داده و تاریخ ملل را رنگ دیگری ببخشد. تغییر
و تحول سریع کشور در شهریور، که پس از ورود نیروهای نظامی دول متفق و
سقوط حاکمیت رضا شاه به وقوع پیوست، برای همه ایرانیان فرصتی مغتنم بود تا بار
دیگر از فضای دموکراسی و آزادی مطبوعات و برآز عقیده بهره‌مند گردند. با وجود
مشکلات سخت اقتصادی و هرج و مرج سیاسی، نقش مطبوعات کرمان تا حدودی
پیامدهای مثبت برای این برهه محسوب گشته و از همان ابتدا به موازات تغییر و
تحولات کشور فعالیت چشمگیری را آغاز کرد. ادامه فعالیت روزنامه‌نگاران قدیمی و
پیوستن تعداد زیادی روزنامه‌نگار جدید به جامعه مطبوعاتی نشان رونق رو به رشد
کمی نشریات را تا پایان دهه تداوم بخشید و برای کسانی که مشاقت بردی وقایع پس
از شهریور ۱۳۲۰ و چگونگی پدید آمدن و سیر آن همه تغییرات را در کشور
اجتماعی استان هستند، از منابع ارزنده‌ای هستند که می‌تواند بعضی از سوابق را برای
ما پاسخ دهند.

مطبوعات به عنوان رکن چهارم مشروطیت در پی ایجاد دگرگونی در بستر سیاسی
کشور و همپای سایر ارکان قدرت در عصر مشروطیت، مرحله جدیدی را آغاز کرد و
نسبت به گذشته با آزادی عمل بیشتری وارد عرصه سیاسی شد. از آن جا که مطبوعات
هر کشور ترجمان افکار مردم و نشان‌دهنده رشد سیاسی آنان می‌باشد در ایران نیز
روزنامه‌نگاری در مقاطع خاص، در جایگاه نمایندگی مردم ظاهر گردید که دهه ۲۰ از
آن جمله بود. مطبوعات ایران از آغاز فعالیت به سبک جدید، دچار فراز و نشیب‌هایی

گردید و آزادی و استبداد قلمی را همزمان تجربه کرد. مطبوعات با گذر از دوران اختناق قلم به روزگار رضا شاه، وارد مرحله‌ای از تاریخ کشور شد که قلم روزنامه‌نگاران همانند سلاح نظامیان در میدان حوادث جنگید و سنگر خود را در حیات فرهنگی - سیاسی کشور حفظ نمود.

توسعه کمی و کیفی مطبوعات در این دوره، و نقش چشمگیرشان در هدایت افکار عمومی و مهمتر از همه تأثیرگذاری بر روند سیاسی کشور، آن‌ها را به یکی از بحث‌انگیزترین موضوعات تاریخ معاصر ایران تبدیل کرد. با این که در سال ۱۳۱۶ ه.ش نخستین روزنامه فارسی زبان در ایران به عنوان کاغد اخبار از سوی میرزا صالح شیرازی منتشر شده است.

در همین ارتباط، که آن نیز همانند برخی نقاط کشور یکی از مناطق مهم در طول تاریخ بوده است. به نگاه گذرا به تاریخ کرمان می‌توان دریافت که مردم این استان علی‌رغم کمبودها و مشکلات در حکومت‌های مختلف، در بیشتر هنگامه‌های سیاسی و اجتماعی حضوری گسترده داشته‌اند.

در تاریخ مطبوعات کرمان، نام دفین از قدیمی‌ترین روزنامه‌های کرمان در هیچ یک از کتاب‌هایی که تاکنون درباره مطبوعات نوشته شده است به میان نیامده است. مطبوعات کرمان همانند سایر مطبوعات کشور از سال ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲ وقایع پنهان و نیمه‌پنهان تاریخ را بازگو کرده‌اند، و یکی از منابع مهم برای دربار آن برهه، بررسی مطبوعات می‌باشد تا آن چه را که ثبت شده است را بتوان در حتی تجزیه و تحلیل کرد. تجزیه و تحلیل وقایع آن دوران گوشه‌ای از زوایای تاریخ کرمان را روشن می‌سازد، چرا که دسترسی به منابع دست اول و استفاده از آن‌ها تسهیل‌شده است برای نگارش تاریخ یک واقعه یا دوره خاص بوده که با گردآوری اسناد و مطبوعات، می‌توان گوشه‌ای از زوایای تاریخی آن را روشن کرد.

تحقیق و مطالعه تاریخ سیاسی و اجتماعی کرمان در سال‌های ۱۳۲۰ تا ۱۳۳۲ بدون بررسی مطبوعات آن دوره ناقص و نارسا خواهد بود. لذا تعمق در مطبوعات دوره مزبور موجب آگاهی و درک بهتر پژوهشگر از آن برهه می‌گردد.